

PERSBERICHT

Utrecht, 25 november 2025

Verkiezingsuitslag biedt kansen op een ambitieuze, intelligente en verbonden overheid

Dr. Steven P.M. de Waal in gesprek over zijn visie op de recente verkiezingsuitslagen in Nederland en de Verenigde Staten, én op de kansen die deze ontwikkelingen bieden voor bestuur en samenleving. In het interview met Ron Lemmens op New Business Radio gaat De Waal, voorzitter van Denktank Public SPACE, in op de noodzaak van nationale ambities, publiek-private samenwerking, de vitaliteit van de *civil society* en democratische innovatie.

Verkiezingswinst van D66 als signaal voor ambitie

De Waal ziet de winst van D66 als een beloning voor duidelijk leiderschap en nationale ambitie. Volgens hem verlangen kiezers niet naar alleen maar Haagsche braafheid en samenwerking, maar naar het benutten van Nederlandse kracht: ondernemerschap, technische innovatie en daadkracht. Deze lijn sluit aan op het Public SPACE-manifest uit 2007 '*Naar een intelligente en verbonden overheid*' dat pleitte voor groots denken, publiek-private samenwerking en een overheid die durft te vernieuwen met ambitie, o.a. door Schiphol te verplaatsen naar een eiland voor de kust en doortrekken van de Lelylijn.

Lessen uit de Amerikaanse verkiezingen: omarm openlijk belangrijke waarden en bied hoop door concrete voorstellen

De recente overwinningen van Democraten in de VS, met Mamdani als burgemeester van New York als opvallend voorbeeld, laten volgens De Waal zien dat progressieve bewegingen winnen wanneer zij herkenbare thema's kiezen zoals kosten van levensonderhoud en ongelijkheid. Zijn ervaring binnen de PvdA leert hem dat linkse partijen in Nederland ook deze koers moeten durven varen.

Het gaat om het bieden van hoop. Negatieve campagnestrategieën werken in de moderne publieke arena averechts: wie voortdurend over tegenstanders spreekt, hoe verontwaardigd ook, maakt hen alleen maar groter en belangrijker.

Kiesdrempeldebat is achterhaald

De Waal noemt het nu weer opduikend debat over een kiesdrempel achterhaald, want al langer politiek onhaalbaar. Public SPACE heeft recent alternatieven aangedragen, die wel met normale meerderheid kunnen worden overgenomen, om het democratisch gehalte van het staatsbestel te versterken.

Twee positieve kansen door de verkiezingsuitslag

De Waal ziet twee grote kansen voor vernieuwing:

1. Economische vitaliteit via publiek-private ecosystemen

Hij verwijst naar recente oproepen om het succesvolle Eindhovense model nationaal toe te passen: nauwe samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven, universiteiten, durfkapitaal en start-ups. Denken in investeringen i.p.v. alleen in kosten. De Waal

herkent hierin patronen die hij eerder zag bij bezoeken in zijn wereldwijde lezingentour aan innovatiehubs als Silicon Valley en Helsinki.

2. Een sterke agenda voor actief burgerschap

Partijen als CDA, D66 en PvdA/GL omarmen steeds explicieter het belang van een krachtige *civil society* en de samenwerking met de overheid. In een gezamenlijk artikel met hoogleraar Theo Schuyt pleitte De Waal recent opnieuw voor het beter benutten van de kracht van vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven.

Conclusie: op naar een intelligente en verbonden overheid

De Waal sluit af met een oproep aan de politiek: maak werk van een intelligente en verbonden overheid die samen optrekt met positieve private en maatschappelijke krachten. "Met de uitslag van deze verkiezingen is daar veel kans op" aldus De Waal "dus aan de slag in de formatie."

Noot voor de redactie

Voor informatie of interviewverzoeken kunt u contact opnemen met:

Public SPACE Foundation: Marijke Dinnissen, secretariaat@publicspace.nl, 030 - 231 22 82. www.publicspace.nl en www.publicspace.eu

Meer informatie:

- Blog van Steven de Waal over het interview op New Business Radio:
<https://publicspace.nl/hoe-ziet-het-politieke-landschap-eruit-na-de-verkiezingen-podcast/>
- Beluister het interview via de website van NBR:
<https://newbusinessradio.nl/artikel/4037/hoe-ziet-het-politieke-landschap-eruit-na-de-verkiezingen>
- Over het manifest 'Naar een intelligente en verbonden overheid' (2007):
<https://publicspace.nl/manifest-naar-een-intelligente-en-verbonden-overheid/>
- Over het boek 'Civil Leadership as the Future of Leadership' (2018):
<https://publicspace.nl/civil-leadership-as-the-future-leadership-disruptiefburgerschap-strategisch-geanalyseerd-boek-op-amazon/>
- Voorstellen voor modernisering van het staatsbestel: <https://publicspace.nl/nog-net-op-tijd-modernisering-staatsbestel-op-de-politieke-agenda/>
- Jeroen Dijsselbloem over het 'Eindhovense model':
https://fd.nl/ opinie/1576426/wat-nederland-nu-nodig-heeft-is-een-akkoord-van-eindhoven?itm_campaign=pw_trial&itm_medium=paywall&itm_source=articles
- Opiniëartikel Steven de Waal en Theo Schuyt 'Privatiseer naar maatschappelijke initiatieven. Oproep aan de overheid': <https://publicspace.nl/privatiseer-naar-maatschappelijke-initiatieven-oproep-aan-overheid/>

Trefwoorden: overheid, kabinetsformatie, publiek-private samenwerking, burgerinitiatieven

Dr. Steven P.M. de Waal is oprichter en drijvende kracht achter Public SPACE Foundation, een onafhankelijk denknetwerk ter bevordering van actief burgerschap en maatschappelijk ondernemerschap. Hij promoveerde op maatschappelijk leiderschap en schreef o.a. de boeken 'Burgerkracht met Burgermacht' (Boom, 2015), 'Civil Leadership as the Future of Leadership' (Amazon, 2018, met o.a. een analyse van de moderne '*disruptive power of citizens*') en 'Het zal mijn zorg zijn; 7 routes naar een gezond zorgstelsel' (2023).

Publicspacefoundation.

Strategies for Public And Civil Entrepreneurs